
TALEPUNKT

Jeg vil gerne sige tak for de to samrådsspørgsmål. Da begge spørgsmål omhandler beskyldninger om overgreb på civile i forbindelse med kampen mod ISIL og offensiven mod Mosul, er jeg glad for, at spørgerne har accepteret, at jeg besvarer spørgsmålene samlet.

Lad mig først slå fast, at det er meget bekymrende, hvis irakiske sikkerhedsstyrker, eller militser under den irakiske regerings kommando, har været involveret i overgreb eller mishandling af civile i forbindelse med kampene mod ISIL i Mosul. Det tager regeringen naturligvis klart afstand fra.

Den irakiske regering og dens sikkerhedsstyrkers legitimitet er afgørende for den langsigtede bekæmpelse af sekterisk ekstremisme i Irak. Og er en forudsætning for en langsigtet og bæredygtig stabilitet i Irak. Koalitionen gør derfor også en stor indsats for at træne enheder under de irakiske sikkerhedsstyrker i blandt andet krigens love.

Regeringen tager beskyldningerne om overgreb på civile meget alvorligt. Derfor har jeg rejst sagen over for min irakiske kollega. Jeg har understreget, at den irakiske regering må gøre sit yderste for at forhindre

overgreb på civile og understreget, at det er vores klare forventning, at de eventuelt ansvarlige bliver stillet til ansvar.

Samtidig har vi også fra dansk side rejst sagen i koalitionen på både civilt og militært niveau. Der er også i koalitionen bred enighed om, at overgreb på civile skal undgås.

Hvad angår den konkrete sag om civile overgreb begået af personer klædt i uniformer fra de irakiske sikkerhedsstyrker, kan jeg desværre ikke sige så meget. Den irakiske regering har igangsat en undersøgelse, som endnu ikke er afsluttet. Danske styrker deltager som bekendt ikke i de kampe, der foregår i og omkring Mosul, og vi har derfor ikke informationer fra vores udsendte. Jeg har efterspurgt resultaterne af denne undersøgelse over for min irakiske kollega.

Fra dansk side har vi også rejst den konkrete sag i koalitionsregi i både Washington og Bagdad. Her er det blevet bekræftet, at de rapporterede hændelser undersøges af den irakiske regering, men at undersøgelserne endnu ikke er færdige.

Jeg vil opfordre til ikke at drage forhastede konklusioner. Der foregår måske overgreb, vi ikke kender til – og ét overgreb vil altid være ét for meget. Overgreb på civile er uacceptable, men vi er oppe mod en modstander – ISIL – som mestrer misinformation og manipulation. Derfor kan det ikke udelukkes, at nogle af de overgreb, vi hører om, kan være fabrikeret af ISIL.

Jeg kan under alle omstændigheder forsikre jer om, at Iraks premierminister Abadi er meget opmærksom på, at de irakiske sikkerhedsstyrker optræder professionelt og beskytter civile. Det har han understreget gentagne gange, senest ved koalitionsrådet i Washington i marts. Den nye irakiske indenrigsminister ønsker et endnu tættere samarbejde med koalitionen for at sikre, at også det irakiske politi uddannes i beskyttelse af civile. Fra dansk side vil vi støtte denne indsats. Vi planlægger derfor blandt andet at bidrage til den civile polititræning i Irak.

Ud over de irakiske sikkerhedsstyrker nævner spørgerne også nogle militser. Jeg går ud fra, at der her menes de såkaldte PMU-enheder

(*Popular Mobilization Units*), som i en af artiklerne beskyldes for at stå bag de påståede overgreb.

PMU er en samlebetegnelse for alle de irakiske militser, der deltager i kampen mod ISIL. Størstedelen er shiitiske militser. Mange af enhederne blev mobiliseret, da Irak var ved at blive løbet over ende af ISIL i 2014 de har spillet en vigtig rolle i kampen mod ISIL og uden deres hjælp kunne hele Irak meget vel være faldet.

Så langt så godt.

Det har dog siden været det problem, at ikke alle PMU-enhederne har været under den irakiske regerings kontrol – også selvom der har været et samarbejde mellem de irakiske sikkerhedsstyrker og militserne. Det blev der forsøgt rettet op på i december 2016 med vedtagelsen af en lov, som formelt lægger PMU under de irakiske nationale sikkerhedsstyrker. Det var et skridt i den rigtige retning.

Men der er fortsat shiitiske PMU-militser, som ikke har klare kommandolinjer til de irakiske sikkerhedsstyrker. Tiden vil vise, om også de største shiitiske militser vil indordne sig.

Det har været afgørende for premierminister Abadi - og for koalitionen - at mobilisere sunni-stammerne i kampen mod ISIL. Det er lykkedes i nogen grad. PMU omfatter nu også sunni-enheder. Det er blandt andet én af disse sunni-enheder, som har modtaget træning og rådgivning fra de danske specialoperationsstyrker, og som nogle af partilederne mødte i Irak i marts.

Budskabet til den irakiske regering i forhold til PMU-enhederne er klart og utvetydigt: De skal være under regeringens kontrol og de skal – som alle øvrige styrker – beskytte civilbefolkningen og overholde krigens love.

Koalitionen har et stort fokus på beskyttelse af civile. Al koalitionsstøtte stoppes til konkrete grupper, hvor der er beviser for uacceptabel adfærd.

Alle koalitionsoperationer gennemføres naturligvis i tråd med krigens love. Det samme gælder for de irakiske partnerenheder, som koalitionen samarbejder med. Derudover sker der som bekendt også en grundig godkendelse af de grupper koalitionen samarbejder med.

I den træning som danske styrker udfører i Irak, er krigens love og beskyttelse af civile en integreret del af undervisningen. Der har ikke været

nogen rapporter om, at de dansktrænede partnerenheder har begået overgreb på civile, hvilket vidner om vores soldaters gode indsats.

Lad mig også benytte lejligheden til at understrege, at på trods af beskyldningerne om overgreb mod civile har de irakiske sikkerhedsstyrker generelt fået ros for deres behandling af civile. Det gælder også i forbindelse med kampen om Mosul. FNs humanitære koordinator for Irak, Lise Grande, har ved flere lejligheder – senest på koalitionsrådet i Washington i marts 2017 – rost sikkerhedsstyrkerne for deres beskyttelse af civile. Ifølge FN har de irakiske sikkerhedsstyrkers håndtering af indtagelsen af det østlige Mosul medvirket til at forhindre en humanitær katastrofe, som mange ellers havde frygtet.

Terrorgruppen ISIL har begået vilkårlige angreb, grusomheder, drab og krænkelser af befolkningen i både Syrien og Irak. Og det er for at stoppe ISIL's barbariske handlinger, at vi fra dansk side bidrager til koalitionen kamp mod ISIL. Det er samtidig en indsats til støtte for vores egen sikkerhed.

Ingen væbnet konflikt er uden dilemmaer og udfordringer, heller ikke denne. På trods af dette har et flertal i Folketinget besluttet at Danmark skal deltage i kampen mod ISIL. Fordi vi mener, at det er til gavn for den lokale civilbefolkning, og for sikkerheden og trygheden dér såvel som nationalt, regionalt såvel som globalt.

Det betyder ikke, at man skal acceptere, tolerere eller undskylde nogen som helst form for overgreb på civile. Men det betyder, at man ikke straks skal true med at trække sig ud på grund af beskyldninger om overgreb mod civile.

Tværtimod. Vi skal være i Irak, og vi skal samarbejde med den befolkning, vi har besluttet os for at hjælpe. Det er også nødvendigt, hvis vi vil præge tingene i den retning, vi mener er den rigtige. Det gælder i høj grad også i forhold til beskyttelsen af civile. Det er derfor, at koalitionen – og jeg selv – ser med så stor alvor på de beskyldninger, som spørgerne har bragt op i dag. Og det er derfor, vi kræver undersøgelser og indsatser for at sikre os mod gentagelser, hvis der viser sig at være hold i anklagerne.

Iraks fremtid er i sidste ende op til Irak at afgøre. Men vi har besluttet os for, at vi skal hjælpe dem et stykke af vejen – nemlig ved at støtte dem i bekæmpelsen af ISIL.

Det har regeringen ingen planer om at ændre på.